

Ophold i Athen

RAPPORT.

Hvad er det med Athen, tænker jeg, efter at have gået rundt om Akropolis for jeg ved ikke hvilken gang. Mit første besøg til byen var i akademitiden for omkring 45 år siden. Min professor, maleren Hasse Juul, en høj mand på næsten 2 m, brød tudende sammen ved synet af de arkaiske Koren-skulpturer. Det var min første studietur med Akademiet og mit første bekendtskab med Grækenland og Athen. Dengang synes jeg det var en noget overdrevet reaktion af HJ, og det fik mig til at spekulere på, om det der kunst nu også var noget for mig. I dag forstår jeg fuldstændig, hvad det handlede om, og jeg kan selv føle stor taknemmelighed over at de findes, og at Athen er.

Mit besøg på det nye Akropolis Museum

Da jeg trådte ind i salen, hvor korene har deres plads, syntes jeg, at skulpturerne kom mig smilende imøde ganske som en gammel ven, du ikke har set længe, ville gøre.

Marmoret blev på forunderligvis i blikket transformeret til hud og bløde draperede klæder, og så er der ansigternes smil - det er jo magi. Hver kore har sin egen personlighed, og dette udtrykkes ikke mindst gennem figurens smil. De er udført i et dekorativt, skønhedssøgende formsprog. Liniernes enkle forløb underbygger oplevelse af en perfekt dialog mellem de naturalistiske og abstrakte værdier. Jeg har tidligere prøvet at nærme mig gåden ved Mona Lisas smil i nogle malerier, nu er jeg igang med i en række skitser med udgangspunkt i skulpturene på museet af smil og ansigter at arbejde mig ind på det underfundige ved det arkaiske smil. Jeg havde en meget fin samtale med Bodil Due om begrebet "det Arkaiske smil", og det er jo endnu en gave at få del i andres viden, tænker jeg.

Besøg på Museet for Klykladisk Kunst

Her er det kykladeiolerne, der er min dragning. Menneskekroppen som motiv. Overordnet ligner de hinanden, men når man kigger i detaljen, er de lige så forskellige som korene. Hver figur har en egenhed og en nærmest 2-dimensionel karakter. De er sublime i deres enkelthed. Kort før jeg kom til Athen, så jeg på Statens Museum for Kunst en udstilling af Alberto Giacometti, og det slog mig, at trods den store forskel i tid handler det om det samme, nemlig at redegøre for menneskekroppen gennem det at arbejde med små forskydning og bevægelser i forhold til en kerne. Aldrig findes der noget, der er helt ens og alligevel, er der ofte meget af det samme, tænker jeg.

Besøg på Det Nationale Arkæologiske Museum.

Flere gange har jeg besøgt Det Nationale Arkæologiske Museum på den tur. Jeg ved kun det, jeg ser, så jeg måtte se igen. Op på første sal for at se vægmaleriet fra Akrotiri, Thera. Enkelheden! Sort, okker, sienna, lys blå på hvid bund. Blomster i buket nærmest dansende på væggen motivet er naivt og ukompliceret. Det udstråler en legende tilgang til det at male, let som vinden, uden tid. Fladerne er rene, linjerne er rytmiske, og fravalgene er flere end tilvalgene. Det, at arbejde med motivet i flader, kan være en vej, hvis man som mig gerne vil arbejde med en skikkelse men ikke personliggøre den, tænker jeg. Der er mange, mange fantastiske ting at se på museet, men guldmaskerne ligger i min erindring, som noget jeg på et tidspunkt kommer til at gribe fat i - en blanding mellem et relief og en platte. En uventet foræring og inspiration. Det er et fantastisk museum, jeg elsker at værkerne står i deres egen ret uden overdreven iscenesættelse.

Besøg på Betaki på det bysantiske museum og i alle kirker i centrum af Athen.

Min interesse i ikoner er (ud over at jeg finder dem utrolig smukke, specielt de ældste) ikke på grund af motiv eller den narrative fortælling. Det er derimod en nysgerrighed over den problematik, der ligger i at bruge guld i malerier. Hvilke farver kan leve op til en baggrund af guld og hvordan? Farverne fremstår for mange ikoners vedkommende utrolig klar og stoflig også tiden taget i betragtning. Zinnoberød, mørk karminrød, malachite grøn, grønjord, okker, sienna caput mortum, askesort og hvid. Motivet er fladt malet op. Bagefter, ved brug af streger ofte i en lysere eller mørkere farve, tegnes personerne, dragterne, hænderne m.m op. Den hvide bruges ofte til at redegøre for lyset og dermed også formen i den afbilde figur. Det er et enkelt greb rent malerisk, men virkningsfuldt. Resultatet af den teknik, som jeg oplever det, er, at farvefladerne fra begyndelse indgår i en fordeling, der forholder sig til baggrunden af guld. En metode jeg vil eksperimentere med. Den anden type ikoner er dem, hvor motivet er præget direkte i sølvplader, så ikonerne fremstår i reliefform. Ansigterne er malet på en træplade, der derefter er beklædt med de prægede sølvplader. Der, hvor man har ønsket at det malede skulle ses, er der lavet åbninger i sølvet, så man "kigger ind" på det/de malede ansigter/personer. Jeg synes, det er så underlig en blanding af materialer, at ikonerne fremstår lidt som vægsmykker. Alligevel oplever jeg tiltrækningskraft og skønhed.

Besøg på Museum Betaki, Islams afdeling.

Islamisk kunst og kunsthåndværk har altid interesseret mig, ligesom jeg synes, der er meget græsk broderi og vævning, der er enestående. Det er en interesse, der ligger mange år tilbage, og som jeg til stadighed trækker på i mine malerier. På museet er der så mange eksempler på de muligheder, det giver at anvende gentagelsen i billeddannelse. Mønsterdannelse kan være som en rytme, et sprog. Det enkelte element i et mønster synliggør en kollektiv orden på samme måde som farven i et maleri. Det er en fascinerende samling og et dejligt museet. Slutter med en kop kaffe i caféen, god udsigt, tænker jeg.

Andre oplevelser.

Til påskemesse i kirken. Det var en kæmpe oplevelse at være på instituttet, mens grækerne fejrer påske. Den lille kirke overfor var fyldt både inde og ude. Smukt korsang og et leben af en anden verden. Mennesker i alle aldre mødes og tænder lys, går i position gennem gaderne med lys i hånden - gribende.

Til koncert hvor Carl spillede med nogle græske venner på en tagterrasse med udsigt til Akropolis. Det var en hyggelig aften i selskab med Birgit og Carls musik og venner.

Maria Callas. Som fan af Maria Callas måtte jeg besøge det nye museum. Hendes liv var vel endnu en græsk tragedie. Et liv der bragte både storhed og fald og heldigvis også smuk musik.

Jeg har set et blomstrende Athen. Jeg har set skildpadder, papegøjer og katte i stort tal.

Jeg rejser tilbage til København med hukommelsen (og telefonen) fyldt med billeder, steder og øjeblikke. I kufferten har jeg skitser på papir, som jeg vil bygge fremtidige arbejder på. Jeg kom for at se på guld, og guld tager jeg med mig hjem.

Jeg er taknemlig for dagene på Instituttet sammen med inspirerende mennesker, det har åbnet for nysgerrighed og gode samtaler. Athen er vel bare et sted man aldrig bliver færdig med, et sted hvor man også - heldigvis - stadig har mønter og gademusik, støj og stilhed.

TAK for muligheden.

Med venlig hilsen
Annette Olesen